

Metoder eller reformer?

Sett i backspegeln har "socialt arbete" under det senaste seklet haft skiftande uttrycksformer. Idag lever vi i ett tidevarv då socialt arbete renodlats, förfinats, specialiserats och teknifierats. Utöver dessa teknikaliteter finns det en ständigt återkommande fråga och det är sökandet efter den optimala metoden/insatsen och helst att den ska vara evidensbaserad.

En fråga som inställer sig i sammanhanget är om den metoden överhuvudtaget finns? En annan fråga är om det är möjligt att inordna människor, som till sin natur är olika och bär på sin speciella historia, i en metod som ska gälla för alla?

Det om alltid komplicerat det "sociala arbetet" är den rörelse som samhället genomgår. Samhället kan liknas vid en organism som ständigt omformas av omständigheterna. Det är en ständig växelverkan mellan individ och samhälle.

Det synes som om dagens "sociala arbete" utspelar sig i en egen värld som tycks vara fränkopplad från samhället i övrigt. Organiseringen av arbetet förefaller vara en hämsko då det verkar vara viktigare att tillfredsställa organisationens behov än de människor som av olika skäl är beroende av den. De angivna förhållandena väcker frågan om organiseringen så som den ser ut idag har gått in i en återvändsgränd?

Finns det andra modeller som skulle vara mer ändamålsenliga. Idag står utveckling högst på dagordningen inom Sveriges kommuner men all utveckling ska ske inom den befintliga strukturen.

Det finns trots allt några begrepp som är tidlösa, oavsett organisering och det är bemötandet av människor, relationer, människans behov av bekräftelse och att ingå i ett sammanhang och behovet av samverkan mellan olika aktörer.

Det finns anledning att erinra om betydelsen av att ta lärdom av historien vilket människan gång på gång tycks glömma bort när det gäller framtidsplanering.

Dagens välfärdssamhälle bottnar i de strävanden olika grupper i samhället lade ner i början av 1900-talet, som Centralförbundet för socialt arbete, liberaler, arbetarrörelsen, delar av borgerskapet, intellektuella med flera. Skälet var att de var oroliga för tillståndet i Sverige. Viktiga samhällsfrågor vid den tiden var bland annat fattigdomen, ojämlikheten, det utbredda alkoholmissbruket, emigrationen, upploppen och strejkerna. Det gemensamma målet var att på olika sätt argumentera för att "den sociala frågan" skulle hamna på den politiska dagordningen.

Kampen var lyckosam och ledde successivt fram till det välfärdssamhälle vi alla är en del av och som vi ser som en självklarhet. Även idag finns det anledning att ta kamp för välfärdssamhället och inte minst för socialpolitiken. Väl känt är att vi dag lever i ett socialt ojämlikt samhälle.

Många debattörer lyfter idag fram att Sverige är tudelat. Honnörsorden i socialtjänstlagens portalparagraf (från 1982) tycks alltmer tomma och innehållslösa.

Människors problem ses som individuella i stället för att se de strukturella orsaker som kan bidra till att stora grupper fått problem med att klara av sin vardag och därmed stängts ute från olika arenor. Idag behövs inträdesbiljetter, som "rätt social bakgrund", goda betyg, utbildning och inte minst pengar (för att nämna några) för att få tillträde till bostads- och arbetsmarknaden.

Det finns all anledning att även idag 2018 ta kamp för ett socialt jämlikare samhälle som involverar människor och utforma en socialpolitik med substans. Kampen i början av 1900-talet tog avstamp i den oro många kände och rädslan för att stora grupper skulle ta saken i egna händer. De gemensamma

ansträngningarna i samverkan mellan olika grupper, bidrog till reformering inom många områden med det gemensamma syftet att skapa ett socialt jämlikare samhälle. Även idag finns en oro hos många människor om än med en annan innebörd.

Anders Arnsvik

Master i socialt arbete/frilansskribent